

Konference "Čeští a ruští intelektuálové"

Ve dnech 30. a 31. října 1995 se v areálu Karlovy univerzity Zahrádky u České Lípy konala konference "Čeští a ruští intelektuálové". Konference byla organizována Centrem studia nacionalismu při Středoevropské univerzitě v Praze (The Centre for the Study of Nationalism, The Central European University, Prague). Centrum studia nacionalismu funguje při Středoevropské univerzitě v Praze od roku 1992. Ředitelem centra je profesor Arnošt Gellner, světově uznávaný odborník z oblastí sociologie, filozofie a sociální antropologie, který dlouhá léta působil na univerzitách ve Velké Británii (the London School of Economics a the Cambridge University). Je autorem četných publikací. Zde se zmíníme především o jeho úspěšné knize *Národy a nacionalismus*, která úspěšně absolvovala již několik českých vydání (poprvé vydáno v angličtině v roce 1983).

Konference se zúčastnili odborníci z českých vysokých škol a ze zahraničí. Mezi hosty konference byli i zástupci velvyslanectví Ruské Federace v Praze (velvyslanec A. Lebeděv a I. tajemník Tonatas Jakubajtis). Ústředním tématem konference se staly charakteristika, stav a perspektivy česko-ruských vztahů. Konference pracovala ve dvou tématických okruzích:

1. České myšlení a Rusko
2. Působení ruského myšlení na Čechy.

V první části vystoupil prof. Z. Suda (SEU, Praha) s referátem na téma *F. Palacký, K. Havlíček a Rusko* a mluvil o vývoji vztahu F. Palackého k Rusku v konfrontaci s postojem K. Havlíčka-Borovského vůči Rusku. Ruské sympatie K. Havlíčka a F. Palackého, jak zdůraznil prof. Suda, nebyly jednoznačné a byly vzdáleny myšlence jakéhokoliv panslavismu. Dr. V. Doubek (Masarykův ústav AV ČR) vystoupil na téma *T. G. Masaryk a Rusko před I. světovou válkou* a seznámil účastníky s okolnostmi a kontextem, které vyvolaly zájem T. G. Masaryka o to, aby napsal svůj proslulý spis "Rusko a Evropa". Masarykův spis byl i reakcí na Danilevského knihu "Rusko a Evropa". Velvyslanec RF v Praze A. Lebeděv ve svém vystoupení poukázal na problémy současného rozvoje česko-ruských a rusko-českých vztahů. Ve svém vystoupení vysoce ohodnotil činnost Centra pro studium nacionalismu pro úspěšný rozvoj česko-ruských vztahů. Prof. J. Musil (SEU, Praha) analyzoval postoje T. G. Masaryka k austroslavismu a panslavismu na základě rozboru Masarykova spisu "Rusko a Evropa". Závěrem bylo s politováním konstatováno, že dnes, jako před 100 lety, Češi znají téměř lépe Německo, než Rusko. Prof. J. Opat (Masarykův ústav AV ČR) vystoupil s referátem *T. G. Masaryk a jeho názory na ruský marxismus a revoluci bolševiků* mluvil o neznámých dokumentech T. G. Masaryka v souvislosti s uznáním nového Ruska po revoluci v roce 1917. Prof. A. Ort (Středisko mezinárodních studií VSE v Praze) promluvil na téma *Názory E. Beneše na Rusko a slovanství*. Stanoviska E. Beneše úzce souvisí, podle názoru prof. A. Orta, se současnými problémy politického vývoje (vstup ČR do NATO, vztahy s RF apod.). Prof. M. Hauner (University of Wisconsin, USA) v referátě *Co znamená Rusko pro středoevropany* prezentoval

geopolitické názory I. Mendelejeva na osídlení území Euroasie v konfrontaci se současným vývojem v Rusku.

Druhou část konference zahájil referát I. Savického *Sociální a humanitní vědy ruských emigrantů v ČR a jejich působení na myšlení*. Referující analyzoval některé koncepte euroasijské teorie, jak byla rozpracována především v pražské větvi ruské emigrace. Dr. V. Shnirelman (Ústav antropologie AV RF) mluvil o postavení malých a velkých národů v koncepci Euroasijské federace, jak byla presentována v teorii "euroasijců". Prof. J. Hrůza (AVU, Praha) v referátu *Ruská a sovětská avantgarda a její reflexe v ČR* uvedl neznámá fakta vývoje české a ruské avantgardy v oblasti architektury.

Konferenci ukončilo jednání u kulatého stolu, kde bylo vyjádřena potřeba pokračovat v podobných setkáních jako to, které se uskutečnilo z iniciativy Centra studia nacionalismu při SEU v Praze.

J. Timofejev

Русский язык в сфере бизнеса

Ve dnech 10.-11.10.1995 uspořádala katedra rusistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity již třetí konferenci věnovanou problematice tříletého bakalářského studia komerční a průvodcovské ruštiny.

Plenární zasedání prvního dne zahájila vedoucí katedry rusistiky doc. PhDr. K. Lepilová, CSc. Vzhledem k tomu, že mnozí z účastníků byli přítomni poprvé, připomněla obsah a zaměření předcházejících konferencí. Poté se zástupce velvyslanectví Ruské federace v ČR a ředitel Ruského centra vědy a kultury v Praze prof. L. G. Bělkin, DrSc., který se účastnil celého jednání, zmínil o významu ruštiny v mezinárodních vztazích, zejména v oblasti ekonomické a obchodní. Za vedení FF OU uvítali účastníky konference proděkan doc. PhDr. L. Dokoupil, CSc., a PhDr. T. Siwek, CSc.

Účelem zasedání, na kterém participovali kromě domácích odborníků i rusisté z Ruska, Ukrajiny, Polska, Bulharska, SRN a Slovenska, byla výměna zkušeností s podobně zaměřenými pracovišti a získání nových poznatků pro další zdokonalování tohoto typu studia.

Autory referátů prvního dne byli především účastníci ze zahraničí. I. V. Michalkina (Moskva) popsala ze své praxe metodické problémy při vyučování cizinců komerční ruštině. Se stavem současné komerční terminologie s uvedením celé řady neologismů seznámila přítomně B. Konopielko (Wrocław). O struktuře výkladového slovníku komerčních termínů (*Словарь-путешик. Малый толково-этимологический словарь иностранных языков*. Изд-во МГУ, 1994) s 1500 slovníkových hesel, vesměs přejatých z cizích jazyků, s uvedením jejich etymologie a doby přejímky referovala A. S. Arapova (Moskva). Problematice frazeologických spojení v komerční